

Strategaeth ar gyfer 2022-2025

Cynnwys

Strategaeth ar gyfer 2022-2025	1
1. Cefndir	1
2. Gweledigaeth, Cenhadaeth, Nodau ac Amcanion	2
4. Cyd-destun	3
5. Yr angen am strategaeth	4
6. Mesuriadau, adnoddau a chyllid	5
7. Camau ac amserlenni nesaf a awgrymir	6
Atodiad A – Llywodraethu WASPI	7

1. Cefndir

Yng Nghymru rydym yn ffodus o gael cefnogaeth eang i fframwaith rhannu gwybodaeth, Cytundeb Rhannu Gwybodaeth Bersonol Cymru (WASPI). Mae Llywodraeth Cymru yn ei gefnogi, darparwyr gwasanaethau sy'n berchen arno, ac mae'r Comisiynydd Gwybodaeth yn ei gydnabod fel arfer da.

Dros y 10 mlynedd diwethaf, gwnaed cynnydd sylweddol o ran ymgorffori WASPI ar draws darparwyr gwasanaethau yng Nghymru. Ond mae mwy i'w wneud. Yn rhy aml, ystyrir (o hyd) bod y gallu i rannu gwybodaeth bersonol yn rhwystr i ddarparu gwasanaethau cydweithredol ac arloesol.

Mae gan WASPI rôl bwysig i'w chwarae o ran gwella diwylliant ac ymarfer. Y fframwaith oedd sylfeini mentrau rhannu data wedi'u dogfennu ar draws sefydliadau partner arwyddocaol yn ystod pandemig COVID-19, gan alluogi sefydliadau i rannu data yn hyderus. Mae'r ddogfen strategaeth hon yn amlinellu sut mae WASPI yn bwriadu parhau i wneud gwahaniaeth ac adeiladu ar Strategaeth flaenorol [2020-25](#).

2. Gweledigaeth, Cenhadaeth, Nodau ac Amcanion

Gweledigaeth	Bydd sefydliadau'n rhannu data personol yn hyderus, yn effeithiol ac yn gyfreithlon, yn ôl yr angen, er budd pobl yng Nghymru.
Cenhadaeth	Helpu darparwyr gwasanaethau i ddarparu gwasanaethau gwell drwy hyrwyddo dull safonol, cyson a chyfreithlon o rannu data personol.
Nodau	Diwylliant Bydd WASPI yn gyrru diwylliant sy'n cefnogi rhannu data personol yn briodol ac yn gyfreithlon er mwyn darparu gwasanaethau effeithiol i bobl yng Nghymru, gan ddarparu dull cyson i bartneriaid a sefydliadau ategol gydymffurfio ag egwyddorion y Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data (GDPR) y DU. Ymgysylltu Bydd pawb sy'n ymwneud â datblygu, rheoli a gweithredu gwasanaethau yn deall diben WASPI ac yn ei ddefnyddio'n briodol i gefnogi'r gwaith o rannu data personol yn effeithiol. Cynaliadwyedd Bydd fframwaith WASPI hyblyg yn cael ei gynnal, a'i ddatblygu ymhellach (i) drwy barhau i hyrwyddo ei fanteision i ystod eang o randdeiliaid, (ii) drwy gynyddu nifer y sefydliadau sy'n cymryd rhan a (iii) thrwy nodi – a gweithredu ar – anghenion y rhanddeiliaid hynny.
Amcanion Strategol	1. Bydd llunwyr polisi a'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau, gan gynnwys Llywodraeth Cymru, cynrychiolwyr etholedig, Prif Swyddogion a Swyddogion Diogelu Data yn deall sut mae WASPI yn eu helpu i ddangos yr egwyddor o atebolrwydd a gyflwynir gan ddeddfwriaeth diogelu data. 2. Bydd staff a rheolwyr rheng flaen yn deall sut y gall WASPI eu cefnogi i ddarparu gwasanaethau cydweithredol. 3. Bydd Iechyd a Gofal Digidol Cymru yn ystyried technoleg ac atebion digidol i hwyluso'r gwaith o ddatblygu a sicrhau ansawdd cytundebau, rheoli adolygiadau o gytundebau ac ar gyfer rhannu arferion da, cymorth ac arweiniad i randdeiliaid. 4. Bydd tîm WASPI yn cefnogi Swyddogion Diogelu Data ac arweinwyr Llywodraethu Gwybodaeth i weithredu a hyrwyddo WASPI yn hyderus fel fframwaith i helpu i ddarparu gwasanaethau'n effeithiol a chydymffurfio â deddfwriaeth diogelu data.

	5. Bydd strwythur llywodraethu WASPI yn adlewyrchu'r ystod o ddarparwyr sy'n ymwneud â darparu gwasanaethau yng Nghymru. 6. Bydd WASPI yn parhau i gael ei adolygu'n rheolaidd i sicrhau ei fod yn adlewyrchu'r newidiadau i'r amgylchedd rhannu gwybodaeth ac yn darparu dull cenedlaethol cyson fel galluogwr i rannu gwybodaeth yn effeithiol ledled Cymru. 7. Bydd fframwaith WASPI yn gweithio tuag at gyflwyno Cod Ymddygiad ffurfiol a gymeradwywyd gan y Comisiynydd Gwybodaeth i sefydliadau ei gyflawni yn ogystal ag aelodaeth WASPI.
--	---

3. Gwerthoedd

Cydweithio

O ddatblygu cytundebau, i nodi cyfleoedd i hyrwyddo WASPI, mae cydweithredu yn allweddol i fframwaith rhannu gwybodaeth cynaliadwy, cyfreithlon ac effeithiol.

Rhoi dinasyddion yn gyntaf

Mae fframwaith WASPI er budd pobl yng Nghymru, gan eu helpu i gael gwell gwasanaethau a - thrwy godi safonau mewn rhannu gwybodaeth - cynyddu eu lefelau ymddiriedaeth mewn darparwyr gwasanaethau.

Uniondeb a phroffesiynoldeb

Mae rhanddeiliaid yn gweithredu gydag uniondeb i feithrin ymddiriedaeth gyda chydweithwyr a defnyddwyr gwasanaethau. Maent yn cydnabod ac yn parchu safbwyntiau a dehongliadau amgen fel elfen allweddol o adeiladu fframwaith cadarn.

4. Cyd-destun

Mae WASPI yn fframwaith rhannu gwybodaeth traws-sector sydd wedi'i hen sefydlu. Ei nod yw gwella'r gwasanaethau a ddarperir i bobl yng Nghymru drwy helpu darparwyr gwasanaethau i rannu gwybodaeth bersonol yn gyfreithlon ac yn briodol. Erbyn mis Mai 2022, roedd dros 700 o sefydliadau wedi llofnodi'r Cytundeb ac roedd dros 280 o BroTOCOLau Rhannu Gwybodaeth wedi cael sicrwydd ansawdd a'u cyhoeddi ar wefan¹, WASPI, fel enghreifftiau o arferion da.

Mae'r strwythur llywodraethu (y Bwrdd Rheoli, Grwpiau Sicrhau Ansawdd, tîm cymorth WASPI) yn hyrwyddo ac yn gweithredu WASPI ac yn sicrhau bod y fframwaith yn parhau'n berthnasol. Mae rhagor o wybodaeth am y strwythur llywodraethu ar gael yn Atodiad A.

¹ www.waspi.org

Cynhaliwyd diweddariad o'r Cytundeb, templedi a chanllawiau rhwng 2018 a 2021 a sicrhodd fod WASPI yn adlewyrchu'r newidiadau a gyflwynwyd gan y ddeddfwriaeth diogelu data wedi'i diweddaru, Cod Ymarfer Rhannu Data ICO wedi'i ddiweddaru, a'r adborth a gafwyd gan randdeiliaid. Mae WASPI yn parhau i dderbyn cymorth gan Lywodraeth Cymru a'r Comisiynydd Gwybodaeth, sy'n ei gydnabod fel arfer da ac yn ffordd y gall darparwyr gwasanaethau gydymffurfio â Chod Ymarfer Rhannu Data'r Comisiynydd.

Chwaraeodd WASPI ran hanfodol yn y gwaith o rannu gwybodaeth rhwng sefydliadau sy'n darparu gwasanaeth cyhoeddus yn ystod pandemig COVID-19. Yn ogystal â chreu a rhannu templed Cytundeb Rhannu Gwybodaeth Dros Dro COVID-19, sefydlwyd templed i alluogi sefydliadau i gadw cofnod o rannu data personol fel rhan o'r ymateb pandemig, a chrëwyd Cytundeb Rheoli Data ar y Cyd gyda'r fframwaith ar gyfer rhannu data personol sy'n angenrheidiol i ddelio â'r achosion o COVID-19 at ddibenion gweithredu Strategaeth Profi Olrhain Diogelu sy'n cwmpasu nifer o sefydliadau ledled Cymru.

**Comisiynydd Gwybodaeth
Awst 2018**

'Un o'm prif nodau fel Comisiynydd Gwybodaeth yw cynyddu ymddiriedaeth y cyhoedd a hyder sefydliadol wrth rannu data. Mae WASPI yn helpu i sicrhau bod sefydliadau yng Nghymru yn cynllunio eu rhannu data yn ofalus, ac yn darparu'r atebolrwydd a'r tryloywder angenrheidiol i'w defnyddwyr gwasanaeth a fydd yn helpu i feithrin yr ymddiriedaeth a'r hyder hwnnw.'

'Mae datblygiad pellach Cytundeb Rhannu Gwybodaeth Personol Cymru (WASPI) wedi'i lywio gan yr amgylchedd deddfwriaethol newidiol ac adborth gan y rhai sy'n defnyddio'r fframwaith. Mae'n parhau i ddarparu dull arfer da sefydledig, cydnabyddedig a chadarn o rannu gwybodaeth y gall staff, dinasyddion a phob partner gwasanaeth fod â hyder ynddo.'

**Julie James
Arweinydd y Tŷ a'r Prif Chwip
Awst 2018**

5. Yr angen am strategaeth

Mae rhannu gwybodaeth yn ffactor allweddol wrth ddarparu gwasanaethau effeithiol ond mae mwy i'w wneud i addysgu a grymuso'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau.

Er enghraifft, asesodd **adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru yn 2018, 'Aeddfedrwydd llywodraeth leol o ran y defnydd o ddata'**², a oes gan lywodraeth leol y 'blociau adeiladu a'r diwylliant cywir ar waith i fanteisio ar y data sydd ganddo.' Roedd rhan dau o'r adroddiad yn ystyried 'gwaith diogelu data' a rhannu gwybodaeth awdurdodau lleol. Canfu, er bod 'rhywfaint o gynnydd wedi bod o ran trafod yr angen i rannu data', roedd darpar bartneriaid yn aml yn amharod i gymryd rhan oherwydd pryderon ynghylch cydymffurfio â deddfwriaeth diogelu data. Canfu'r adroddiad fod rheolwyr / swyddogion gweithredol hefyd yn defnyddio WASPI fel rhwystr i rannu gwybodaeth, yn hytrach na galluogwr.

Mae canfyddiadau'r adroddiad yn cefnogi'r angen am waith pellach i ymgorffori diwylliant lle mae'r unigolion hynny sy'n darparu gwasanaethau yn cael eu cefnogi i rannu gwybodaeth. Mae WASPI yn un offeryn galluogi a all gael effaith gadarnhaol ar draws sectorau a darparwyr gwasanaethau – bydd strategaeth yn helpu i ganolbwyntio egni ac adnoddau yn y manau cywir.

Pwysleisir ymhellach bwysigrwydd rhannu gwybodaeth yn effeithiol mewn deddfwriaeth, strategaeth a pholisi, gan gynnwys datganiad o fwriad Llywodraeth Cymru, 'Gwell defnydd o ddata iechyd a gofal ar gyfer gwasanaethau diogel, effeithiol ac effeithlon'³, 'Iechyd a Gofal Gwybodus, Strategaeth Iechyd a Gofal Cymdeithasol Digidol ar gyfer Cymru'⁴, Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ac adran 115 o Ddeddf Trosedd ac Anhrefn 1998. Cydnabyddir hyn ymhellach yn ymgynghoriad y Llywodraeth Ganolog ar "Data: a new direction"⁵ a'r Bil Diwygio Data arfaethedig. Bydd Strategaeth WASPI hefyd yn anelu at gysoni ag unrhyw ddiweddariadau i'r deddfwriaeth, y canllawiau a'r mentrau hyn gan gynnwys Addewid Data Llywodraeth Cymru.

6. Mesuriadau, adnoddau a chyllid

Caiff llwyddiant y strategaeth hon ei fesur drwy gyfeirio at ganlyniadau (i'r graddau y maent ar gael) a adroddir yn:

- Adroddiadau yn dilyn archwiliadau rheolaidd o randdeiliaid gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth, lle mae'r cwmpas yn cynnwys rhannu gwybodaeth / WASPI.
- Canlyniadau archwilio mewnol.
- Asesiadau'r Swyddog Diogelu Data o gydymffurfiad.
- Adroddiadau perthnasol eraill a gyhoeddwyd gan y Llywodraeth, Archwilio Cymru, rheoleiddwyr, cyrff arolygu neu eraill.
- Adroddiad asesu blynyddol sy'n mesur cyflawniadau a chanlyniadau

Er y rhagwelir y bydd lefelau staffio tîm cymorth craidd WASPI yn parhau ar y lefelau presennol, gall y gallu i gyflawni amcanion strategol fod yn amodol ar nodi cyllid ychwanegol a'i gyrchu. Bydd cynlluniau cyflawni penodol yn ystyried unrhyw achosion busnes sydd eu hangen i archwilio opsiynau ariannu.

Mae Bwrdd Rheoli WASPI a phum grŵp sicrhau ansawdd rhanbarthol yn parhau i fod yn ganolog i'r gwaith o gyflawni'r strategaeth. Mae parhau i ymgysylltu â'r aelodaeth bresennol yn hanfodol i gyflawni'r nodau y cytunwyd arnynt. Bydd rheolaethau llywodraethu safonol yn cael eu cyflwyno i gefnogi'r byrddau a sicrhau eu bod yn parhau i redeg yn effeithiol ac yn unol â phrosesau cyson a fydd yn ei gwneud yn haws i'r broses bontio pe bai WASPI yn dod yn God Ymddygiad cymeradwy.

² <https://www.audit.wales/cy/publication/aeddfedrwydd-llywodraeth-leol-o-ran-y-defnydd-o-ddata>

³ <https://llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-05/datganiad-o-fwriad.pdf>

⁴ <https://gov.wales/digital-health-and-social-care-strategy>

⁵ <https://www.gov.uk/government/consultations/data-a-new-direction>

Mae Iechyd a Gofal Digidol Cymru (DHCW) yn Awdurdod Iechyd Arbennig ac yn gorff statudol a sefydlwyd o dan offeryn statudol 2020 Rhif 1451 (Cy.313), 'Gorchymyn Iechyd a Gofal Digidol Cymru (Sefydlu ac Aelodaeth) 2020'. Bydd DHCW yn parhau i ddarparu swyddogaeth gymorth ar gyfer WASPI drwy ei dîm Llywodraethu Gwybodaeth.

Caiff y strategaeth hon ei hadolygu'n flynyddol gan Fwrdd Rheoli WASPI a bwriedir cynnal yr adolygiad nesaf ym mis Mai 2023.

7. Camau ac amserlenni nesaf a awgrymir

Amserlen	Gweithgaredd	Y perchennog
Mehefin 2022	Ymgynghori	Bwrdd Rheoli WASPI
Mehefin 2022 ymlaen	Datblygu a gweithredu cynlluniau i gyflawni amcanion strategol y cytunwyd arnynt	Tîm WASPI Bwrdd Rheoli WASPI Cymuned rhanddeiliaid ehangach
Yn flynyddol	Strategaeth Adolygu	Bwrdd Rheoli WASPI

Atodiad A – Llywodraethu WASPI

